

PERFINS

Wat zijn perfins of firmaperforaties? Zegels met gaatjes?

Toen u begon met het verzamelen van postzegels zult u ze ongetwijfeld een keer zijn tegengekomen in een rondzendboekje, in uw eigen verzameling of op verschillende tentoonstellingen, zegels met diverse kleine geperforeerde gaatjes. Meestal in de vorm van een letter of letters, soms ook met kunstzinnige afbeeldingen. Als dit correct is, heeft u naar alle waarschijnlijkheid een zegel met een firmaperforatie in handen. Firmaperforatie is de algemene Nederlandse naam voor **Perfins**, dit Engelse woord is afgeleid van **PERForated INitials**, vrij vertaald geperforeerde initialen.

Waarom Firmaperforaties?

Vrijwel direct na de introductie van de eerste postzegel in Engeland (1840) werden de zegels soms ook gebruikt voor het betalen van **kleine** rekeningen en men **kon** ongebruikte zegels op het postkantoor tegen baar geld inleveren, dit was echter niet op grote schaal gebruikelijk.

Hierdoor ontstond er een klein betalingscircuit, en werd het aantrekkelijk om zonder toestemming postzegels te bemachtigen en deze tegen betaling in te leveren bij het postkantoor. De prijs van een postzegel (1 Penny) was minder dan een dagloon, maar vele penny's maken een flink bedrag. Door de postzegels te perforeren werden deze niet meer als betaling geaccepteerd, door de perforatie kon men zien dat deze postzegels van diefstal afkomstig waren. Ook kon men de herkomst achterhalen omdat het perforeren van postzegels aan een vergunning was gebonden, het perforatiemodel moest vooraf aan de posterijen ter goedkeuring worden voorgelegd waarbij er een registratie werd aangelegd. Bovendien werd bepaald dat de perforatie de beeltenis van de koningin niet mocht worden doorboord, vandaar dat bij de oudste perfins van Engeland de perforatie in de hoeken of langs de kantlijn van de postzegels werd aangebracht. (zie afbeelding 1).

Een van de eerste Engelse perfins, Michel nr.16 plate nr.105 uitgegeven op 02-02-1858.

afbeelding 1

Ter voorkoming van diefstal werden voordat het perforeren werd toegestaan andere methodes toegepast. Enkele van deze methodes waren; overprints, hierbij wordt een merk-
teken in de vorm van letters of firmanamen op de voorzijde van de zegels aangebracht, deze kunnen in zwart of rood zijn. (zie afbeelding 2). Underprints, hierbij werden letter of firmanamen op de achterzijde van de zegel aangebracht. (zie afbeelding 3). Bij de underprints kon men kiezen tussen het aanbrengen op of onder de gomlaag.

Ook werd gebruik gemaakt van het zogenaamde droogslaan, waarbij met een knijptangetje een relief in de vorm van letters of een naam in de zegel werd gedrukt.

afbeelding 2

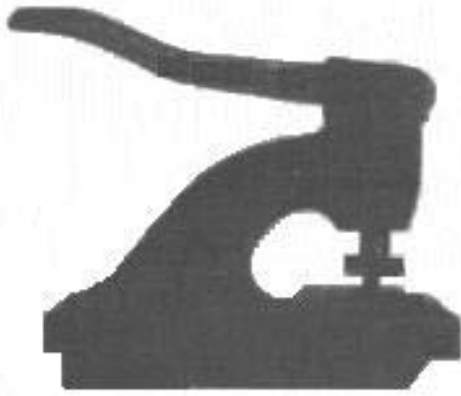
BROWN,
DAVIS & CO.
LONDON.

afbeelding 3

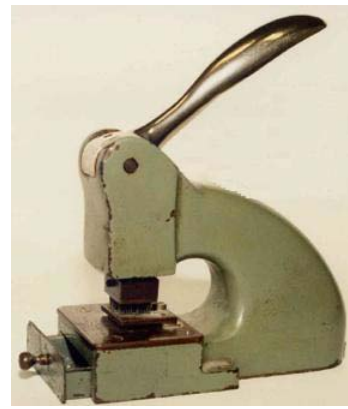
Al deze methodes, overprint, underprint en droogslaan voldeden niet omdat ze te tijdrovend en te kostbaar waren, men liet de over- en underprints vaak door drukkerijen aanbrengen.

Joseph Sloper.

Deze Engelsman, binnenhuisarchitect en tevens ingenieur, had al lang voor het perforeren van postzegels een perforatietang uitgevonden voor het perforeren van treinkaartjes, dat bracht hem op het idee van de uitvinding van een perforator voor postzegels. Hij ontwikkelde een perforator die letters en/of tekens kon perforeren. Zijn voorstel werd aanvaard en hij ontwikkelde twee verschillende perforators. Beide werden na onderzoek afgekeurd. Uiteindelijk werd er een nieuwe perforator vervaardigd door David Napier & Sons en deze werd op 18 maart 1868 na toestemming van de Engelse post in gebruik genomen.

klassieke perforator

moderne perforator

Al snel werd het gebruik van de perforator ook in andere landen ingevoerd, vooral in Duitsland, en de Verenigde Staten maakten veel bedrijven gebruik van de perforator, de perfinen uit deze landen zijn dan ook legio. In Engeland alleen al 23.000 gebruikers en in Duitsland 20.000.

Op dit moment zijn er ruim 200 landen over de hele wereld waar je perfinen van kan vinden. Ook in Nederland zijn er ± 800 verschillende perforaties gevonden. Regelmatig komt het voor dat diverse bedrijven verschillende perfinen gebruikten, omdat ze of door fusie van naam veranderden of zeer veel post hadden, waardoor de zegels door verschillende perforatoren werden geperforeerd (zie voorbeeld 4) of omdat er in verschillende filialen een eigen perforator werd gebruikt.

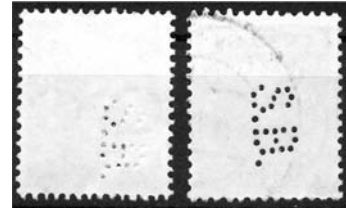
Slijtage komt natuurlijk ook voor, maar was geen reden om de perforator te vervangen. Vaak brak er een of meer punten af (zie voorbeeld 5), of doordat er te veel zegels in een keer werden geperforeerd (zie voorbeeld 6).

voorbeeld 4

voorbeeld 5

voorbeeld 6

Door onverschilligheid en/of haast komt het voor dat de perfin niet exact in het midden (zie voorbeeld 7) of bijna geheel verdwenen is (zie voorbeeld 8), het is dan zoeken en vergelijken bij welk bedrijf deze in gebruik was.

voorbeeld 7

voorbeeld 8

Voor het verzamelen van perfinen worden er in alle landen speciale catalogussen uitgegeven die alle informatie bevatten over in dat land uitgegeven perfinen met de bijzonderheden.

Der Nederlandse catalogus van perfinen wordt uitgegeven door de **Perfin Club Nederland (PCN)**

Deze catalogus geeft een duidelijk beeld van de gebruikers.

Niet alleen de afbeelding van de perfin, maar ook de gebruikperiode en de Catalogus nummers van de zegel volgens de NVPH speciale catalogus Nederland en OG, worden hierin vermeld.

Beschadigde zegels?

Vele verzamelaars hebben zegels met firmaperforatie vroeger geweerd uit hun eigen collectie(s), immers zegels met een gaatje erin zijn toch beschadigde zegels en deze horen niet in een collectie thuis. Deze gedachtegang is begrijpelijk, echter er zijn ook verzamelaars die juist deze zegels als hobby verzamelen. Door het vele vernietigen van de zegels met perfins mag je sommige toch als vrij zeldzaam beschouwen. Zij hebben een waarde die vaak zelf door de verzamelaar er aan word gegeven. In de catalogus van de perfins van Nederland en O.R worden geen prijzen gegeven maar een aanduiding van 1 tot 10 wat de eventuele waarde aangeeft. Ook word er verschil gemaakt voor losse zegels en die nog op een compleet poststuk zitten.

Voorbeeld zoals ik ze in het insteekboek heb zitten.
2-2 is waarde enkel en waarde op brief of kaart.
4 geeft het nummer in de catalogus weer.

Luchtpostbrief naar Frankrijk beplakt met twee Veth zegels met perforatie K.(kiosk)

Het bestuur van de Nederlandse postrijen heeft in 1875 het gebruik van Nederlandse Perfins toegestaan. De eerste Nederlandse zegels die geperforeerd werden zijn in 1875 de Willem III zegels uit 1872-1888. Door het opmaken van oude voorraden zegels, komen we sporadisch een firmaperforatie tegen op de uitgifte van 1869 de wapenserie, ook wel de drukwerkzegels genoemd.

Een einde aan het gebruik van perfins is veroorzaakt door de introductie van de frankeermachinstempels waardoor de bedrijven geen postzegels meer hoefden te gebruiken. De eerste werd in 1936 door de Twentsche Bank, waarbij er slechts enkele waarden konden afgedrukt in gebruik genomen.

Ook komen er filatelistische maatwerken voor, deze door een filatelist die op de postkamer van de Provinciale-Brabantse Electriciteit Maatschappij zat. De afgebeelde perfins zijn echter wel op grote schaal gebuikt in het postverkeer.

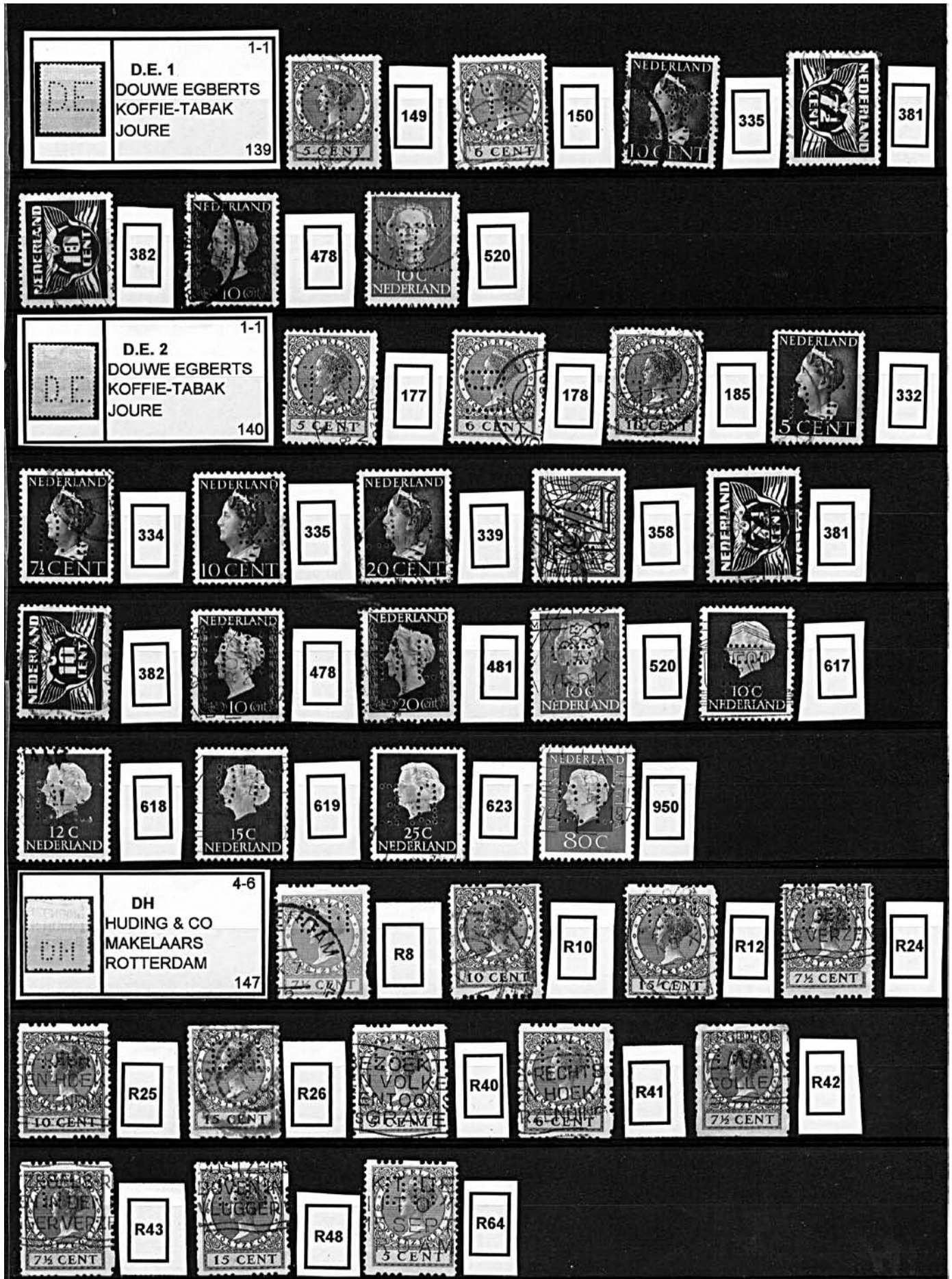

De Perfin Club Nederland bestaat sinds maart 1987, de vereniging geldt als een specialvereniging. Al gauw bleek dat de vereniging geen overbodige luxe was. Vele geïnteresseerde melden zich aan uit binnen en buitenland. Naast 4 bijeenkomsten per jaar word er ook een huisorgaan uitgegeven en op de veilingen kunnen we tegen redelijke prijzen firmaperforaties bemachtigen. De website www.perfinclub.nl is altijd voor informatie te bezoeken.

Samenstelling:
J.J.P van der Vat
Foto's eigen verzameling

Mentor de Heer R.J. Slim
voorzitter Perfinclub Nederland

Bronnen:
Perfinclub Nederland
Wikipedia
Google
foto perforatiemachine Perfin Club Nederland

Blad uit het verzamel insteekboek

GOUDA ZEGELS

Frankeerzegels gedrukt op fluorescerend papier. Uitgegeven alleen in Gouda op 27 augustus 1962. Gebruikt voor een proef met de opzet-stempelmachine (facer). NVPH nr. 774 - 776.

Dit zijn de enige fluorescerende zegels die in Nederland zijn uitgegeven. Deze zegels moeten niet verward worden met de Goudse-glazen uit 1931. In 1967 volgde in Rotterdam een proef met Europazegels op fosforescerend papier.

Een kleine uitleg wat fluorescentie inhoud. (technische uiteenzetting).

Dit is een natuurkundig verschijnsel waarbij een atoom een hoogenergetisch foton absorbeert, in aangeslagen toestand belandt en vervolgens terugvalt naar de grondtoestand onder uitzending van een foton van lagere energie (langere golflengte). Het woord fluorescentie is afkomstig van fluoret, een mineraal dat bestaat uit zout calciumfluoride (CaF_2), een bekende fluorescerende stof. Fluorescentie treed op als deze door UV-Licht wordt beschenen.

Toepassing. (onder andere)

Papier.

Papier wordt voorzien van fluorescerende stoffen zoals bankbiljetten en waardepapieren en in dit geval in postzegels. Dit kan in draadjes en in pixels.

Stoffen.

Kleding die in het verkeer moeten opvallen zoals de vesten van wegwerknemers in geel en oranje.

Markering.

In markeerstiften om teksten te markeren meestal geel, groen of oranje.

Wasmiddelen.

Als optische witmakers in wasmiddelen, hier doet het uv-licht dezr oplichten in blauw.

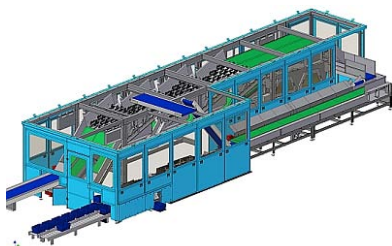
Fluorescerende eiwitten komen van nature voor in sommige kwallen en koraal. Dankzij genetische manipulatie is het mogelijk om ook andere dieren fluoriserende eigenschappen te geven. Het bekendste voorbeeld hiervan is de " Nachtparel" fluorescerende aquariumvis die sinds 2003 in Taiwan verkocht wordt.

Fluorescentie moet worden onderscheiden van fosforescentie, het verschijnsel dat een stof na te zijn belicht in het donker nog een poos blijft nalichten.

Terug naar de Gouda zegels.

Bij de uitgifte van de Gouda zegels op 27 augustus 1962 was het een zeer hectische dag. De NVPH had geen speciale eerstedag envelop gemaakt, dus iedere filatelist moest zelf maar voor het nodige zorgen. Aan 4 loketten konden de zegels worden afgestempeld met een speciaal stempel. De meesten komen voor met Gouda 2 en Gouda 8. Door het zelf inleveren van de enveloppen komen deze in verschillende vormen voor (zie blad 2). De serie is ook op envelop Dag van de Postzegel uitgekomen op 06-10-1962. Ook een vlagstempel is in gebruik geweest.

De uitgifte had plaats in het kader van de proefneming met luminescerende zegels. Het idee was dat er na enkele maanden bij het publiek in Gouda grotendeels fluorescerende zegels aanwezig zouden zijn, zodat men een proef zou kunnen nemen met een automatische opzetstempelmachine de Mark II Facer-Canceller.

Op 17 november werd deze in gebruik genomen. Er werd ook een heel nieuw type stempel ingezet, dat eerst het uur en daarna pas de datum vermeldde. In feite bestaan er dus twee eerste-dagen. De eerste dag van verkoop en de eerste dag van automatische stempeling.

DIVERSE UITVOERINGEN GOUDA ZEGELS

GELOPEN BRIEF MET VLAGSTEMPEL

GELOPEN BRIEF

DAG VAN DE POSTZEGEL

MAXI KAART

BRIEFKAART GELOPEN

Bronnen:
Speciale catalogus Nederland NVPH
Filatelie van A tot Z
Wikipedia

Samenstelling: J.J.P van der Vat

jipvandervat@gmail.com

voorbeelden eigen verzameling

Mocht u een verschillende envelop of kaart in bezit hebben, dan zal ik die graag van u overnemen om mijn verzameling uit te breiden.